Στοιχήματα ο τουρισμός, η ενέργεια και τα επιτόκια

Media: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ **Page:** 6 **Published at:** 19-04-2026

Author: **Surface:** 542.34 cm² **Circulation:** 14860

Subjects:

ΑΠΟΨΗ

Στοιχήματα ο τουρισμός, η ενέργεια και τα επιτόκια

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ**

Η κρίση στο Ιράν και στην ευρύτερη Μέση Ανατολή αναμένεται να έχει μακροχρόνιες συνέπειες τόσο στη γεωπολιτική όσο και στην οικονομική σφαίρα. Σε ένα πρώτο επίπεδο, θα επηρεάσει έντονα τρεις παραμέτρους της οικονομίας, με υψηλή σημασία και για τη δική μας: τις τουριστικές μετακινήσεις και εισόδημα, το κόστος ενέργειας και το ύψος των επιτοκίων. Σε ένα βαθύτερο επίπεδο, αυξάνει κατακόρυφα την αβεβαιότητα στις αγορές και ανατρέπει δεδομένα και ρόλους της παγκόσμιας οικονομίας.

Η οικονομία μας, από τη φύση και τη δομή της, είναι πολύ εκτεθειμένη σε αλλαγές στο επίπεδο και τα χαρακτηριστικά του εισερχόμενου τουρισμού, που συνεχίζει να στηρίζει μεγάλο μέρος του εθνικού εισοδήματος. Ενόψει της θερινής περιόδου, αν η τρέχουσα εκεχειρία εξελιχθεί σε συμφωνία τερματισμού των πολεμικών επιχειρήσεων, η ζημιά θα είναι περιορισμένη και θα προέρχεται λιγότερο από την απροθυμία τουριστών να ταξιδέψουν στην περιοχή και περισσότερο από τη μείωση των εισοδημάτων των αλλοδαπών νοικοκυριών και το αυξημένο κόστος μετακίνησης. Αν το κόστος των αεροπορικών μετακινήσεων αυξηθεί σημαντικά, η χώρα μας θα έχει μειονέκτημα ως προς άλλους ευρωπαϊκούς προορισμούς που είναι εγγύτερα στις μεγάλες αγορές. Σαφώς υπάρχει και το ενδεχόμενο να στραφούν στη χώρα μας επισκέπτες που αλλιώς θα κατευθύνονταν σε χώρες που εμπλέκονται άμεσα στην κρίση ή θα ταξίδευαν μέσω αυτών.

Η ελληνική οικονομία παραμένει επίσης ευάλωτη σε αυξήσεις των τιμών αγαθών ενέργειας, καθώς επιβαρύνουν άμεσα τις εισαγωγές, ιδίως πετρελαίου και φυσικού αερίου, και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Στο κεντρικό σενάριο, όπου οι πολεμικές επιθέσεις σταματούν, οι σχετικές τιμές θα υποχωρήσουν από τα σημερινά επίπεδα, αλλά θα παραμείνουν για μήνες υψηλότερα από αυτά πριν από την κρίση. Ως αποτέλεσμα, στην Ευρώπη αλλά και στη χώρα μας αναμένεται αύξηση του πληθωρισμού και μείωση του πραγματικού ρυθμού μεγέθυνσης. Ο βαθμός στον οποίο αυτό θα συμβεί, θα εξαρτηθεί και από την ανταπόκριση της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής. Εάν, όμως, οι επιθέσεις στην περιοχή συνεχιστούν, με αποτέλεσμα νέες δυσχέρειες στον εφοδιασμό και πε-

Μια αυξημένη παγκόσμια αβεβαιότητα πάντα κατευθύνει κεφάλαια και επενδύσεις στους ασφαλέστερους προορισμούς. Συνεπώς, είναι κρίσιμης σημασίας η εγχώρια οικονομική πολιτική να χαρακτηρίζεται από σταθερότητα.

ραιτέρω μείωση της ορατότητας στις αγορές, το πλήγμα θα είναι πολλαπλάσιο. Καθώς η παραγωγική βάση παραμένει ασθενέστερη του επιθυμητού, εγχωρίως θα υπάρξει οξεία αύξηση του πληθωρισμού. Ενας υψηλός πληθωρισμός θα μειώσει την επιβάρυνση του δημοσίου χρέους, εξέλιξη αξιοσημείωτη, θα επιβαρύνει όμως την οικονομία διαβρώνοντας την ανταγωνιστικότητα και τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων.

Καθώς έχει μεγάλο συσσωρευμένο επενδυτικό κενό και ανάγκη εμπέδωσης σταθερότητας μέσω παραγωγικών επενδύσεων, η ελληνική οικονομία είναι επίσης ανοικτή σε αύξηση του κόστους χρηματοδότησης. Ηδη καταγράφεται άνοδος των επιτοκίων και του κόστους χρήματος στις παγκόσμιες αγορές. Η οικονομία μας επηρεάζεται, αφενός για το χρέος που πρέπει να χρηματοδοτηθεί, εξέλιξη που ήδη καταγράφεται στα σχετικά επιτόκια και αφετέρου στις νέες παραγωγικές επενδύσεις. Μια αυξημένη παγκόσμια αβεβαιότητα τείνει πάντα να κατευθύνει κεφάλαια και επενδύσεις στους ασφαλέστερους προορισμούς. Συνεπώς, είναι κρίσιμης σημασίας η εγχώρια οικονομική πολιτική να χαρακτηρίζεται από σταθερότητα, να υποστηρίζει τις αναπτυξιακές προοπτικές και να εκμεταλλεύεται τις διασυνδέσεις με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες.

Το ότι μια μείωση του τουρισμού στην περιοχή μας, μια αύξηση του κόστους ενέργειας και μια επιδείνωση των όρων χρηματοδότησης θα υποβιβάσουν τις προοπτικές της οικονομίας μας φέτος, όπως άλλωστε και της υπόλοιπης Ευρωζώνης, είναι λογικά αναμενόμενο. Μπορεί να εκτιμηθεί η σχετική επίδραση, κάτω από εναλλακτικά σενάρια, όπως γίνεται στην έκθεση του ΙΟΒΕ που μόλις δημοσιεύτηκε. Μπορεί επίσης να αναζητηθούν τρόποι άμβλυνσης του κόστους και προσαρμογής του δημόσιου τομέα, των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών στις νέες προκλήσεις. Εκτός όμως από τέτοιες πρώτες γραμμές άμυνας, μια βαθύτερη ανάγνωση των εξελίξεων μπορεί να επιτρέψει προετοιμασία για νέους ρόλους και κανόνες.

Τα ζητήματα ανακατανομής ρόλων είναι πάντα βαριά, δεν γίνονται χωρίς κόστος και αβεβαιότητα. Το πρώτο αφορά τι θα σηματοδοτεί η όποια λήξη αυτού του σταδίου της κρίσης στη Μέση Ανατολή για την αξιοπιστία πολιτικών των ΗΠΑ και, συνακόλουθα, για όσα εξαρτώνται στις παγκόσμιες αγορές από την ευρωστία και ηγεμονία της αμερικανικής οικονομίας, κυρίαρχο χαρακτηριστικό για δεκαετίες. Ενα συναφές δεύτερο ζήτημα αφορά την πορεία των διεθνών αγορών και το αν η προσδοκία μελλοντικής κερδοφορίας θα συνεχίσει να καλύπτει το κόστος που προκαλείται από τις διαταραχές. Το τρίτο ζήτημα, κομβικής σημασίας και για εμάς, είναι η κατεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Σήμερα, τηρεί επιφυλακτική έως και αμυντική στάση στις νέες εξελίξεις, παρά την επείγουσα ανάγκη ενδυνάμωσής της εσωτερικά και δυναμικής διεκδίκησης ρόλων, στην τεχνολογία, στις αγορές και στη διπλωματία. Εκτός, λοιπόν, από την εκτίμηση των πιο φανερών και άμεσων επιδράσεων στα μεγέθη της οικονομίας μας για φέτος, μια βαθύτερη ανάλυση μιας τόσο περίπλοκης κρίσης θα επιτρέψει καλύτερη προσαρμογή σε μια νέα τοπική και παγκόσμια οικονομία.

Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής ΙΟΒΕ και καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.